

**Конспект за писмен държавен изпит по педагогика, психология и
методика на обучението по музика
на студенти от специалност Педагогика на обучението по музика
ОКС „бакалавър“, редовно обучение**

Първа част

Педагогика, Психология, Методика на обучението по музика

1. Теории за развитието – теорията на Жан Пиаже за интелектуалното развитие, теорията на Ерик Ериксън за психосоциалното развитие, теорията на У. Колбърг за моралното развитие и феноменологични теории за развитието.
2. Развитието в детско-юношеска възраст – емоционално развитие, интелектуално развитие, развитие на аз-концепция.
3. Личност и образование, общество и образование. Образованието в епохата на свързаните технологии. Същност и съвременни интерпретации на обучението. Цели и съдържание на обучението - общодидактически аспект.
4. Процес на обучение – форми за организация, принципи, методи и средства. Технологии и стратегии на обучение.
5. Цел и задачи на обучението по музика в трите етапа на училищното образование – начален, прогимназиален и гимназиален. Своеобразие на музикално-образователния процес в детската градина. Държавни образователни стандарти и учебни програми по музика. Програмни системи за предучилищното образование. Учебници и учебни помагала по музика за училищното образование. Водещи принципи.
6. Музикалното възпитание и обучение в България в исторически аспект. Обща периодизация. Актуално състояние на музикално-образователната система в България.
7. Музикалност. Основни и производни музикални способности – същност и значение. Методи и форми на работа за активизирането им в условията на обучението по музика в българското училище и в детската градина.

8. Съвременни методи и системи за музикално възпитание – Золтан Кодай и Бела Барток, Карл Орф, Дмитрий Кабалевски. Приносни моменти за българската музикалнообразователна система.
9. Основни музикални дейности в обучението по музика. Изпълнение на музика – значение на дейността. Основни изисквания. Методика за заучаване на нова песен.
10. Възприемане на музика. Специфика на дейността в предучилищна възраст; начален; прогимназиален и гимназиален етап на училищното образование. Методика за запознаване с нова музикална творба.
11. Планиране на учебно-възпитателен процес по музика – годишно, тематично, за конкретна урочна единица. Урокът по музика – структурни особености. Изисквания към урока по музика. План-конспектът като отражение на учебното/ програмното съдържание, като структура и като сценарий.
12. Подпомогнато от технологиите обучение – същност, специфика, учебни материали и ресурси. Музикално-компютърните технологии в обучението.
13. Оценяване на резултатите от обучението – терминологични уточнения, стратегии, форми и методи. Специфика на оценъчно-диагностичната дейност в обучението по музика. Традиционни и иновативни методи за оценяване на резултатите от обучението по музика.
14. Същност и специфика на детското творчество – психолого-педагогически аспекти. Детско музикално творчество /съчиняване на музика/ - значение, методи и форми на работа за активизиране на дейността.
15. Същност и значение на детската игра. Игра и обучение – аспекти на взаимовръзката. Психосоциална структура на игрите с правила – музикално-дидактични и музикално-подвижни и значението им за развитие на музикалните способности. Функции на играта в музикално-педагогическия процес в детската градина и в началния етап на училищното образование.
16. Компетентностен подход в образованието. Същност и основни характеристики. Видове компетентности. ДОС за общообразователна подготовка по Музика и ключови компетентности Развитие на компетентностите на обучаваните чрез учебното съдържание по музика и музикалните дейности.

Препоръчителна литература

1. **Ангелов, Б.** Предучилищното образование – ретроспекция, състояние, тенденции, предизвикателства и промени. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2019, 214с.
2. **Борисова, М.** Децата и фолклорът. Пловдив: Имеон , 2013.
3. **Бурдева, Т.** Методика на музикалното възпитание в предучилищна възраст. Пловдив: FastPrintBooks, 2019.
4. **Бърк, Л.** Изследване на развитието през жизнения цикъл. София: Дилок, 2012.
5. **Влаева, Ив.** Музика в глобалния свят (отражения в българското образование). София: Сонм. 2017.
6. **Възпитанието – съдържателни и процесуални измерения.** Състав. Сийка Чавдарова-Костова. София: УИ „Св.Климент Охридски“, 2016.
7. **Георгиев, А.** Миди технологии и VST инструменти. София: Университетско издателство "Св.Климент Охридски", 2012.
8. **Георгиев, А.** Музика с компютър. София: УИ „Св.Климент Охридски“, 2005.
9. **Делибалтова, В. съавт.** Същност и граници на оценяването на резултатите от обучението. В: Чавдарова - Костова, В. Делибалтова, Б. Господинов. Педагогика. Трето доп. и прераб. изд. София: Унив. изд. „Св.Климент Охридски“, 2018, 394-411.
10. **Димитровна, В.** Методика на ранното развитие на М. Монтесори. София: Изток-Запад, 2018, 224с.
11. **Ериксън, Е.** Идентичност: младост и криза. София: Наука и изкуство, 1996
12. **Иванова, В. др.** Компетентност и компетенции в европейската квалификационна рамка. – В: Сб. Дидактични технологии в обучението. Том 1. Шумен, УИ „Еп. К. Преславски“, 2014.
13. **Кабалевски, Д.** Как да говорим на децата за музиката. София: Музика, 1980.
13. **Кожухарова, П.** Ученическото портфолио като елемент от плана за индивидуална работа. Велико Търново: ВТУ „Кирил и Методий”, Сдружение „Амалипе”, Фондация „Америка за България“ 2013.
14. **Коловска, Цв.** Стратегии за възприемане и осмисляне на учебното съдържание по музика. Пловдив: Летера, 2011.

15. Коловска, Цв. Нови методи на музикално обучение и възпитание и интегрирането им в подготовката на бъдещи учители по музика. Пловдив: M@VM Ltd, 2022 г.

16. Коловска, Цв. Концептуални акценти в новата програма за обучение на децата по музика в пети клас. Годишник на АМТИИ. Пловдив: Унив. изд. „П. Хилендарски“, 2016, 37-45.

17. Коловска, Цв. Планиране на урок по музика като аспект на професионалната компетентност на учителя по музика. Годишник на АМТИИ. Пловдив: АМТИИ, 2018, 87-95.

18. Коловска, Цв. Извънкласните дейности по музика (заниманията по интереси – цел, задачи и нови перспективи. Пролетни научни четения 2019г. АМТИИ „Проф. А. Диамандиев“, Пловдив: АМТИИ, 2019, 177-184.

19. Котева, В. Музиката в живота и културата на подрастващите. - Продължаващо образование, 2015, № 10.

20. Лазарова, С., Лазаров, Л. Аудио-визуални и информационни технологии в обучението. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2010.

21. Ламбова, М. За средния аритметичен успех и проблемите, свързани с неговата логическа състоятелност. – Стратегии на образователната и научната политика, 2017, № 2, 159-173.

22. Марчева, П. Музикалнопедагогическите умения на бъдещите начални учители – оценяване и самооценяване (върху примера на Педагогически колеж - Плевен към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий), В. Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2018.

23. Мерджанова-Рашева, Я. Философия на образованието проявена в академичен курс. София: УИ „Св.Климент Охридски“, 2014, 152 с.

24. Милер, А. Драмата на надареното дете и търсенето на истинския Аз. София: Критика и хуманизъм, 2018.

25. Минчева, П. Музикалното възпитание в общообразователното училище. София: Просвета, 2009.

26. Михова, М. Дизайн на обучението. Велико Търново: Астарта, 2003.

27. Павлов, Д. Образователни информационни технологии. Модул трети. София: 2003.

28. Петкова-Марчевска, С. Традиционната детска песенно-игрова култура в предучилищното музикално възпитание. Велико Търново: Дар, 2018.

- 29. Петров, П., М. Атанасова.** Образователни технологии и стратегии на учене. София: Вѳда Словена, Ж. Г. 2001.
- 30. Пехливанова, П.** Детски музикални инструменти за активизиране на музикално-слухово развитие. Пловдив: АМТИИ, 1995
- 31. Предучилищна педагогика./** Теоретико-приложни аспекти/. Пловдив: Сема 2001, 2001.
- 32. Радев, Т.** Ефективно използване на музикално-компютърните технологии Караоке, MIDI и Звукозапис в урока по музика. Пловдив: Астарта, 2018.
- 33. Реан, А.** Психология човека от рождения до смърти. Санкт Петербург: Еврознак, 2002.
- 34. Русинова, Е.** Детското творчество – самобитност и сътвореност. София: УИ „Св. Климент Охридски”, 2011.
- 35. Сиймън, Д., Кенрик, Т.** Психология. София: Планета-3, 2000.
- 36. Солакова, К.** Образованието и образователните институции в епохата на свързаните технологии – традиции и иновации . НАУКА, образование и иновации в областта на изкуството Science, Education and Innovations in the Arts: международна научна конференция, 12-13 окт. 2017 г., Пловдив. Сборник доклади АМТИИ, 2017, 39-45.
- 37. Солакова, К.** Предучилищното образование между традициите и предизвикателствата на съвременността. В: Електронен сборник „Конференция 130 години предучилищно възпитание” Научна конференция с международно участие. Велико Търново: Унив. изд. „Св.св. Кирил и Методий”, 2012, 52-55.
- 38. Солакова, К.** Общуването в педагогическата дейност. В: Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство. Годишник. Пловдив: АМТИИ, 2010, 9-16.
- 39. Солакова, К.** Образование в бъдеще време или съвременните концепции за образованието и педагогическите реалности. В: Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство. Годишник. Пловдив: АМТИИ, 2012, 5-12.
- 40. Стърнбърг, Р.** Педагогическа психология. С.: Изток-Запад, 2014.
- 41. Цокон, П.** Психология на детското развитие. Тематични приближения. Пловдив: Университетско издателство „П. Хилендарски“, 2012.
- 42. Чавдарова – Костова, С., В. Делибалтова, Б. Господинов.** Педагогика. Трето допълнено и преработено изд. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2018, 416 с. /предишни издания 2008, 2012/.

43. Craig, G., D. Baucum. Human development. New Jersey, Prentice Hall / Г. Крайг (2008). Психология развития. Санкт Петербург: Мастера Психологии, 2001.

Нормативни документи

Европейска квалификационна рамка. Люксембург, 2009. Служба за официални публикации на европейските общности. – https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/broch_bg.pdf

Закон за предучилищното и училищното образование (Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015г., в сила от 1.08.2016г., бр. 58 от 18.07.2017г., в сила от 18.07.2017г.) www.mon.bg

Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование (Обн., ДВ, бр. 46 от 17.06.2016г.) www.mon.bg

Наредба №10 от 01.09.2016г. за организацията и дейностите в училищното образование. ДВ, бр.73/ 16.09.2016
https://www.mon.bg/upload/19482/nrdb10_01092016_organizatsia-dejnosti.pdf

Наредба №11 от 1.09.2016г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците. ДВ, бр.74/20.09. 2016 [www.mon/bg](http://www.mon.bg)

МОН, одобрени учебни програми и програмни системи за осигуряване на образователния процес в детската градина и в общото образование. <https://www.mon.bg/>

МОН, Постановление №289 на МС от 12.12.2018 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

https://mon.bg/upload/18439/pms_289_izm_3naredbi_12122018.pdf

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА от 22 май 2018 година относно ключовите компетентности за учене през целия живот (текст от значение за ЕИП)(2018/С 189/01). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=GA](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=GA)